

mende selv i Forvejen havde et jordløst Hus, at Kommissionens Formand kunde benytte denne Ret, men i saa Fald ønskede jeg, at det skulde sættes ind i Bestemmelsen. Som det staar her, skulde man tro, at Kommissionens Formand i al Almindelighed har Lov til at lade taksere ikke blot den Plet Jord, der er købt, men alt, hvad der er nævnt i § 7, og som tælles med i Laaneværdien, altsaa den Pris, Bygningerne ville komme til at staa i efter Opførelsen, samt Besætning og Inventarium, hvilket alt tilsammen ikke maa overstige 4,000 Kr. Jeg vil nødig, at et saadant Skøn — andet er det jo ikke — over, hvad det koster at faa et Hus opført og besat, skulde kunne underkastes en Taksation af denne Art. Jeg er temmelig overbevist om, at i de fleste Tilfælde vil Summen til Opførelsen af Bygningen og Besætningens Anskaffelse o. s. v. blive sat saa lavt som muligt, for at vedkommende kan faa saa stor Kapital som muligt til Ejendommens Indkøb. Jeg kan ikke se, hvad der skal komme ud af det, hvis man i de Tilfælde, hvor man mente, at Summen til Bygningens Opførelse og Besætningens Anskaffelse o. s. v. var ansat for lavt, ved en Taksation satte det op, saa at det blev over 4,000 Kr., hvilket altsaa vilde medføre, at den vedkommende ikke kom med. Det vilde være meget uheldigt for ham, og jeg kan heller ikke se, hvad der skulde være vundet for Staten derved. Naar der udlaanes 3,200 Kr. eller, som jeg haaber, 3,600 Kr., er det jo netop en Fordel for Staten, at Pantet er bedre, end det i Henhold til Loven skulde være. Jeg finder ikke, der er nogen Grund til, at det skal slaas i Kapital, at en Mand gratis kører alt det, der skal bruges til Bygningen af Landarbejderens Hus, eller at en laaner ham noget Tag og en anden noget andet, hvilket Arbejderen maaske først kan gengælde om 10 Aar, eller at en Mand, der har en Sandgrav ved Siden af, giver Mursand gratis. Slaar man det i Kapital, kunde det maaske føre til, at Amtskommunen sagde: Bygningens Opførelse er for lavt ansat, vi maa højere op. Den vedkommende kom maaske da slet ikke med, fordi han havde købt saa meget Jord, at den samlede Værdi blev over 4,000 Kr. Det skulde man nødig komme ind paa, og det er vistnok ikke i Overensstemmelse hverken med Landbokommissionens eller med Lovforslagets Mening. Der kan være lidt Mening deri, naar der er Tale om et jordløst Hus, hvortil der skal lægges en Lod, og selv da er der kun grumme ringe

Anledning til en slig Taksation. Der er vist kun faa, der ville finde sig foranledigede til at sætte det jordløse Hus til højere Værdi, end det har, de ville snarere sætte det saa lavt som muligt for at kunne faa mere til Jord. Men skulle vi endelig have en Bestemmelse i saa Henseende, vil jeg foreslaa, at den redigeres saaledes, at Amtskommisionens Formand kun faar Lov til at lade omtaksere, hvor der virkelig er Tale om et jordløst Hus, som der skal købes Jord til.

Jeg skal ikke komme ind paa en Kritik af de Forandringer, der ere foretagne i de andre Paragraffer, det er gjort med tilstrækkelig Dygtighed i Gaar, og jeg kan fuldstændig henholde mig dertil. Jeg skal slutte med at udtale Haabet om, at Lovforslaget, naar det gaar herfra, virkelig maa indeholde noget for Landarbejderen gavnligt, og at det maa blive et Udtryk for, at Samfundet overtager den Risiko, som der for en Arbejder er forbundet med uden Kapital at overtage en saadan Plet Jord. Men er der ikke Udsigt til, at vi kunne faa noget saadant i Lovforslaget, tror jeg, vi hellere maa vente endnu et Aar. Der er intet vundet ved at overtage noget, der blot tager sig ud paa Papiret, men i Virkeligheden ikke betyder noget. Derved skade vi blot Sagen, og vi skuffe, som det blev sagt i Gaar, Landarbejderne. Der er mere end en Gradsforskel mellem de to Forslag, der er en Principforskel. Og det, vi maa stræbe hen til, er atter at lægge det Princip ind i Forslaget, som vi lagde ind i det i Fjor. Saa ville vi se, om Landstinget vil gaa ind paa det eller ej.

Reventlow: Naar jeg har tilladt mig at begære Ordet, er det ikke for at gennemgaa Forslaget i alle dets Enkeltheder. Der er jo ikke saa faa Punkter, hvor Landstinget har foretaget Forandringer i den Skikkelse, som Folketinget havde givet Forslaget. En hel Del af dem ere mindre væsentlige, og jeg tror ikke, der er nogen Anledning til at opholde sig videre ved dem, jeg tror, det er Punkter, hvor vi, naar det først kommer til Forhandling i Fællesudvalg, nok skulle blive enige. Jeg vil derimod gerne have Lov til at dvæle et Øjeblik ved det, som efter min Mening er Kardinalpunkterne i Forslaget. Der er der enkelte Ting, hvor Uoverensstemmelserne ere særdeles store, idet Folketinget har lagt megen Vægt paa Bestemmelser, som Landstinget har forandret. Naar jeg først nævner Jordloddernes Størrelse, er